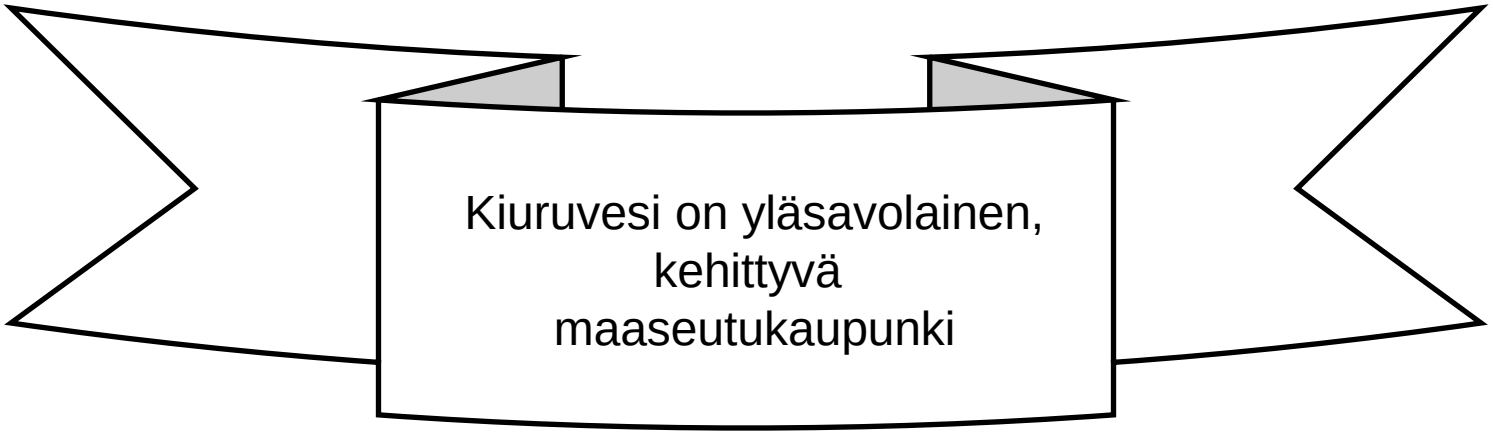
Kiuruveden kaupunki

Kaupunkistrategian arviointi ja päivitys

Seinäjoki 9.–10.11.2015

Khall 1.2.16 § 21
Valtuusto 8.2.16 § 2 Liite 1

VISIO 2018

Luomu-Suomen pääkaupunki

- LUOnnonMUkaisuus
- ekologisuus
- eettisyys
- kestävä kehitys
- osa elämäntapaa ja tuotantoa

PÄÄSTRATEGIA

Kiuruvesi on itsenäinen, yhteistyötä tekevä yläsavolainen kaupunki, joka vahvistaa seutuyhteistyötä yli maakuntarajojen sekä laajentaa kansainvälisiä yhteyksiä.

Vahvistamme elinkeinopohjaa; kehitämme yrittäjyyttä, luomme vahvat mahdollisuudet metsä- ja bioenergiakeskittymälle sekä vahvistamme asemaamme maidon ja lihan tuotannossa ja luomme uutta alueellista elintarvikkeiden jalostusta, painopistealueena lähiruoka.

Edistämme väestön hyvinvointia; kehitämme sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluja sekä tarjoamme laadukkaita ja monipuolisia opetus- ja vapaa-ajan palveluja.

Tuemme tasapainoista väestörakenteen kehitystä ja edistämme kaavoituksen avulla mahdollisuuksia luonnonläheiseen asumiseen.

Pidämme kaupungin talouden tasapainossa ja varaudumme tulevaan.

STRATEGIA-ALUEET

Strategia-alueet:

1. Kuntatalous ja konserniohjaus
2. Elinkeinopohja
3. Väestö ja asuminen
4. Kunnan oman palvelut ja henkilöstö
5. Kunta-, seutu- ja maakuntayhteistyö sekä kansainvälinen yhteistyö

1. Kuntatalous ja konserniohjaus

Tavoitteet 2016	Mittarit	**Tavoitteen toteutuminen**
1. Taseeseen ei synny alijäämää	Tilinpäätös, yli-/alijäämä	Vuoden 2014 tilinpäätöksessä taseen ylijäämä oli noin 1,9 milj. euroa. Tavoite on toteutunut. Palvelukeskusten sekä soten on ehdotto-masti pysyttävä raamissa/talousarviossa. Vuoden 2014 tilinpäätöksessä syntyi Ns. piiloalijäämää (Savonia amk:n yhtiöittämisessä syntyi satunnainen tulo). Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n talouden tasapainotuksen jatkaminen.

1. Kuntatalous ja konserniohjaus

Tavoitteet 2016	Mittarit	**Tavoitteen toteutuminen**
2. Lainakanta (ml.konserni-lainakanta) ei ylitä koko maan keskiarvoa	Tilastokeskus, kuntatalouden tunnusluvut	<u>Lainakanta:</u> 2013: 3.075 euroa/asukas (Kiuruvesi) 2.540 euroa/asukas (koko maa) 2014: 3.379 euroa/asukas (Kiuruvesi) 2.694 euroa/asukas (koko maa) Ei ole toteutunut <u>Konsernilainakanta</u>: 2013: 5.605 euroa/asukas (Kiuruvesi) 5.544 euroa/asukas (koko maa) 2014: 6.227 euroa/asukas (Kiuruvesi) 5.768 euroa/asukas (koko maa)
Uusi kuntalaki: Kriisikuntakriteereissä siirrytään konsernitason tietoihin vuonna 2017 Kuntayhtymälle tulee alijäämän kattamisvelvoite. **Investointiohjelma enintään 3 milj. euroa/v (paloaseman mahd. leasing-rahoitus 2017?)**		

Uuden kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely käynnistyy, jos

1) kunta ei ole kattanut alijäämää säädetyssä määräajassa **tai**

2) kriisikuntakriteerien perusteella (konsernitiedot 2017 lukien):

asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa

Kiuruvesi: kuntakonsernin ali-/ylijäämä

TP 2011	**+1.538.000 €**	
TP 2012	**+ 22.000 €**	
TP 2013	**- 1.517.000 €**	**(171 €/asukas)**
TP 2014	**- 1.957.000 €**	**(224 €/asukas)**

Jatkuu

2. kriisikuntakriteerien perusteella (konsernitiedot 2017 lukien): **tai**

Kaikki seuraavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet säädetyt raja-arvot (suluissa Kiuruveden tilanne)

- kuntakonsernin vuosikate negatiivinen **(ei)**

- kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi **(Kiuruvesi 20.75 % ja koko maa 19,84 %)** kuin kuntien keskimääräinen

- asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla **(ei)**

- kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen vähintään 50 prosenttia **(kyllä)**

1. Kuntatalous ja konserniohjaus

Tavoitteet 2016	Mittarit	**Tavoitteen toteutuminen**
3. Kiuruveden Yritys-kiinteistöt Oy:n talouden saattaminen kirjapitolain ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vaatimusten mukaiseksi.	Valtuuston päätöksen sisältö 12/2013	**Kaupunginhallitus 23.2.2015:** Kaupunginhallitus päätti jaksottaa arvonalennuskirjaukset niin, että osakkeiden arvo kaupungin taseessa on Kirjanpitolain 5 luvun 13 §:n mukainen viimeistään vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Alaskirjaukset aloitettiin jo vuoden 2014 tilinpäätöksessä, noin 318.000 euroa. Alaskirjaukset jatkuvat vuosina 2015-2017, joka vuosi noin 650.000 euroa.
Yhtiön otettava huomioon kaupunkikonsernin tiedon-saantioikeus (konsernitalous)		Tavoite on toteutumassa. Toimitilojen vuokravertailu naapuri-kuntien tiloihin nähden (todellinen).

HANKKEET JA TOIMENPITEET / Toteutuminen

Sijoitusvarojen tuottoja käytetään investointien rahoittamiseen HALLITUS
Sijoitusvaroja ei ole käytetty vuosina 2014 -2015.

Veroprosentteja on korotettava (tulovero sekä kiinteistövero) VALTUUSTO
Tuloveroprosenttia korotettiin vuodelle 2014 (1 %-yksikön korotus)

Maksuja ja taksoja tarkistettava HALLITUS / LAUTAKUNNAT
On toteutunut.

Kustannustehokkuus käytävä läpi kaikkien toimintojen osalta
PALVELUKESKUSTEN JOHTAJAT / LAUTAKUNNAT / HALLITUS
On toteutunut.

jatkuu

HANKKEET JA TOIMENPITEET / Toteutuminen

Konserniohjauksen vahvistaminen KAUPUNGINJOHTAJA / HALLITUS
Ei ole toteutunut. Kaupunginjohtaja on konsernijohtaja eikä hänen ole tarkoituksenmukaista olla tytäryhtiöiden hallituksessa. Muutos pitäisi tehdä jo vuoden 2016 aikana, mutta viimeistään vaalikauden alussa 1.7.2017.

Perustetaan työryhmä selvittämään Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n asemaa HALLITUS
On toteutunut. Työryhmän loppuraportti valmistui 29.9.2014.

Kuntatalouden vakautta lisäävät pitkävaikutteiset toimenpiteet
Toteutunut lähinnä tilaratkaisuiden osalta.

Varmistetaan kiinteistöjen veronalaisuus kiinteistöveron osalta.

ELINKEINOPOHJA

Metsä- ja bioenergia

- sahan alueen kehittäminen > raakapuun terminaalin kehittäminen
  - lisää kuivaustilaa sahan alueelle
  - terminaalialueen loppuun saattaminen
- puunjatkojalostuksen edelleen kehittäminen > lisää yrityksiä alueelle
  - bioenergia > vahvistaminen energiatuotannon lisääminen ja työpaikkojen lisääminen

Maatilojen jatkuvuuden turvaaminen

- maatilojen kokojen ja maitolitran kasvaminen, lihatuotannon kasvaminen
- maatilojen pääomien turvaaminen (pääomahuollon tukeminen) ja tilojen jatkuvuuden lisääminen
  - maatilayrittäjien osaamisen kehittäminen

- tukipalvelut: Eu-tukien neuvontapalvelujen turvaaminen
- laajakaistaverkon loppuunsaattaminen ja hyödyntäminen

Elintarvikkeiden jatkojalostus ja lähiruokatoiminnan kehittäminen

- jatkuvuuden turvaaminen elintarvikealan toimijoille
- hanketoiminta Ysao:n kanssa
- leivosen tilalle korvaavat tilat > jatkumo ja sen suunnittelu, kehittäminen
- yritysten määrä, työpaikkojen määrä

- **Teollisuustilojen täysi käyttö ja hyödyntäminen**

- nykyisten tilojen käyttöaste korkeana > tehostamalla markkinointia
- yrittäjä lunastaa vuokratilat
- vuokratiloja rakennetaan harkinnanvaraisesti
- Tekes yhteistyön jatkaminen

Sote

- Sote -yrittäjyyden kehittäminen uuden lain pohjalta > monituottajamalli
- työpaikat
- pienten sote -yritysten toiminnan vakauttaminen
- mahdollistetaan asiakkaan oikeus valinnanvapauteen

Matkailuyrittäjyys

-työpaikat ja eurot

- yhteyksien luominen

Palveluyrittäjyys ja kaupan ala

- eurot ja työpaikat
- yksityisen lääkäriaseman saaminen
- eläinsairaalan toiminnan kehittäminen ja mahdollinen hyödyntäminen ympäristöterveydenhuollon osalta

Uusien yritysten määrä

- uusien yritysten määrä 20 kpl/v
- työpaikat
- neuvonnan turvaaminen ja tukeminen > sparraus
- oppilaitosyhteistyö > ammatilliset oppilaitokset, lukio, AMK, Viikki yms.
- pitkäaikaistyöttömiä koskevissa asioissa kolmikantasopimus
- nykyisten toimivien yritysten toiminnan turvaaminen ja kehittäminen
- yritysvaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa
- yrittäjien ja kaupungin yhteistyön syventäminen
- yhteistyötä kehitetään elinkeinojaoston kanssa
- palveluseteli

3. Väestö ja asuminen

Tavoitteet 2016	Mittarit	Hankkeet/toimenpiteet, resurssit, vastuutaho 2013-2016
1. Tasapainoinen väestörakenne ja muuttotappiokehityksen loiventaminen.	1. Lasten ja työikäisten osuus väestöstä. Yli 65-vuotiaiden osuus.	1.Tuetaan lapsiperheiden elinolosuhteita; päivähoito, seniori- ja mummi-/ukkitoiminta. Edistetään ja järjestetään lukio- ja mahistoimintaa sekä oppisopimuskoulutusta ja etäopiskelumahdollisuuksia; laajakaista mahdollistaa pienten lukioiden verkottumisen ja etäopiskelumahdollisuudet. Kehitetään paikkakunnalle työelämän tarpeisiin sopivia koulutusmahdollisuuksia yhteistyössä yritysten ja työpaikkojen kanssa. Hingunniemen mahdollisuuksia lisätä koulutusta selvitetään Eläinsairaalahankkeella turvataan jatkossakin erikoistumista ja työssäoppimista.

3. Väestö ja asuminen

Tavoitteet 2016	Mittarit	Hankkeet/toimenpiteet, resurssit, vastuutaho 2013-2016
2. Hyviä tontteja on tarjolla ympärivuotiseen asumiseen.	2. Myönnetyt rakennusluvat uusille rakennus-paikoille.	Taajamaan kaavoitettujen infra rakennetaan loppuun. Khall, Tekla Ympärivuotiseen käyttöön hyväksytyt vapaa-ajan asunnot hyödyntävät kattavaa laajakaistaverkkoa. Oy Kaupunki edistää laajakaistan saatavuutta keskustassa. Khall, Tekla Rantaosayleiskaavoitus saatetaan päätökseen. Tekla Edistetään haja-alueen asuntorakentamista / vuokraamista. Khall, rak.valvonta Huomioidaan väestökehitykseltään positiivisen alueet, mm. Haapakumpu ja Koskenjoki. Tekla Edistetään tarvittaessa vapaa-ajan-asuntojen muuttumista ympärivuotisiksi. Edistetään asuntotuotantoa ja puura-kentamista. Rak.valvonta Lupajaostokäsittely tulkinnnanvaraisissa lupa-asioissa. Varmistetaan laadukkaiden ja sijainniltaan houkuttelevien ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettujen omistus- ja vuokratonttien tarjoaminen kaupungissa.

3. Väestö ja asuminen

Tavoitteet 2016	Mittarit	Hankkeet/toimenpiteet, resurssit, vastuutaho 2013-2016
3. Vanhukset pystyvät asumaan kotona mahdollisimman pitkään.	3. Kotona asuvien vanhusten osuus ikäluokasta.	Edistetään esteetöntä asumisympäristöä ja asuntojen kunnostamista yksityisissä ja kaupungin omistamissa asunnoissa. Rak.valvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, SOTEn vanhus- ja vammaistyö Kehitetään asiointi- ja talonmiespalveluita. Edistetään kotiin tuotavien hoiva- ja asumispalvelujen tarjontaa.
4. Kolmannen sektorin Yhteistyö	4. Osallistuvien 3. sektorin toimijoiden määrä. Tuotettujen palvelujen määrä	Edistetään mm. nuorten harrastusmahdollisuuksia ja osallisuutta yhteisyössä 3.sektorin kanssa.

4. Kunnan omat palvelut ja henkilöstö

Tavoitteet 2016	Mittarit	Hankkeet/toimenpiteet, resurssit, vastuutaho 2013-2016
(Perusopetuksella , päivähoidolla ja muilla toimijoilla on) 1. Turvallinen toimintaympäristö 2. Kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-aikapalvelut ovat monipuolisia ja aktiivisia.	1.Kiinteistöjen kunto, käyttäjien tyytyväisyys, kokemus turvallisuudesta, ryhmäkoot 2. Käyttöaste ja kävijämäärät, uusien aktiivien määrä	1. Kiinteistöhuolto, lautakunnat ja viranhaltijat, Taustalla opetushallituksen ymv. tahojen määräykset. Tekla / kiinteistöt -vastuualue Kiinteistöjen kuntoon liittyviä ongelmia pyritään ratkaisemaan pitkäjänteisellä suunnitelmallisella työllä. Akuutteihin ongelmiin pyritään puuttumaan välittömästi. Ennaltaehkäisevään kiinteistöjen kunnossapitoon kohdennetaan riittävästi resursseja. Kaupungin tilaratkaisuja yritetään järkevöittää tulevaisuudessa. Tekla/kiinteistöt -vastuualue 2. Aktivoidaan uusia toimijoita ja tarjotaan houkuttelevat mahdollisuudet tuottaa palveluja matalalla kynnyksellä Kulttuuritoiminnan käyttäjäryhmien tarpeet ja toiveet selvitetään palveluiden kohdentamiseksi tehokkaasti. Kulttuuritoiminnan hyvinvointia edistävä vaikutus huomioidaan toiminnassa

4. Kunnan omat palvelut ja henkilöstö

Tavoitteet 2016	Mittarit	Hankkeet/toimenpiteet, resurssit, vastuutaho 2013-2016
3. Nuorisotakuu toteutuu	3. Oppilaitoksissa opiskelevat, osuus ikäluokasta,nuori-sotyöttömyys	3.Oppilaitokset, työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö, verkostot ja yritykset. Nuorten siirtymistä työelämään pyritään helpottamaan eri toimijoiden välisen yhteistyön avulla. Kaupunki, yritykset ja kolmas sektori.
4. Ruokahuolto tarjoaa palveluja kilpailukykyi-sesti hyödyntäen lähi- ja luomuruokaa	4. Ruokahuollon suoritteiden hinnat, käyttöaste ja käyttäjien tyytyväisyys.	4. Turvataan lähi- ja luomuruuan käyttö
5. Kaupungin kiinteistöt ovat kunnossa ja tehokkaassa käytössä	5. Rakennusten kuntoluokka (KLA), käyttöaste / tyhjien tilojen määrä,käyttäjien tyytyväisyys, energiakulutus-	5. Kiinteistöt hoidetaan suunnitelmallisesti Myydään tarpeettomat kiinteistöt tai vuokrataan ne ulkopuolisille. Esco hankkeen toteutukseen kiinnitetään huomiota. Tekla / kiinteistöt –vastuualue.

4. Kunnan omat palvelut ja henkilöstö

Tavoitteet 2016	Mittarit	Hankkeet/toimenpiteet, resurssit, vastuutaho 2013-2016
6. Henkilöstön toiminta on tavoitteellista	6. Palvelutuotannon kustannukset €/asukas/suorite, uusien toimintatapojen määrä	6. Henkilöstö on aktiivisesti kehittämässä toimintoja Lisätään henkilöstön tietoisuutta toiminnan tavoitteista ja kustannuksista Kuullaan henkilöstöä hankintapäätöksistä. Kiuruveden kaupungissa käynnistetään työhyvinvointiohjelman toteuttaminen, johon sisällytetään lakisääteiset ohjeet ja suunnitelmat.
7. 3. sektorin toimijat osallistuvat palvelutuotantoon	7.Palvelutuotannon määrä	Varaudutaan avainhenkilöiden eläkkeelle siirtymiseen. 7.Kaupunki tekee aktiivista yhteistyötä 3.sektorin kanssa. Luodaan yhteiset pelisäännöt ja mahdollistetaan yhteistyö 3.sektorin toimijoiden kanssa.
8.Sähköisten palvelujen käyttöönotto	8. Sähköisten palvelujen määrä	8. Sähköinen ja paperiton kokouskäytäntö.

5. Kunta-, seutu- ja maakuntayhteistyö

Arviointi:
On pysytty itsenäisenä.
Maailma muuttunut paljon jo parissa vuodessa. SOTE on toiminut ihan hyvin.
Yhteistyötä YSAOn kanssa on tehty ja tehdään edelleen.
Yhteiset lukiokurssit ovat osin toteutuneet, esimerkiksi venäjää on pidetty verkko-opetuksena Sonkajärven ja Vieremän kanssa.

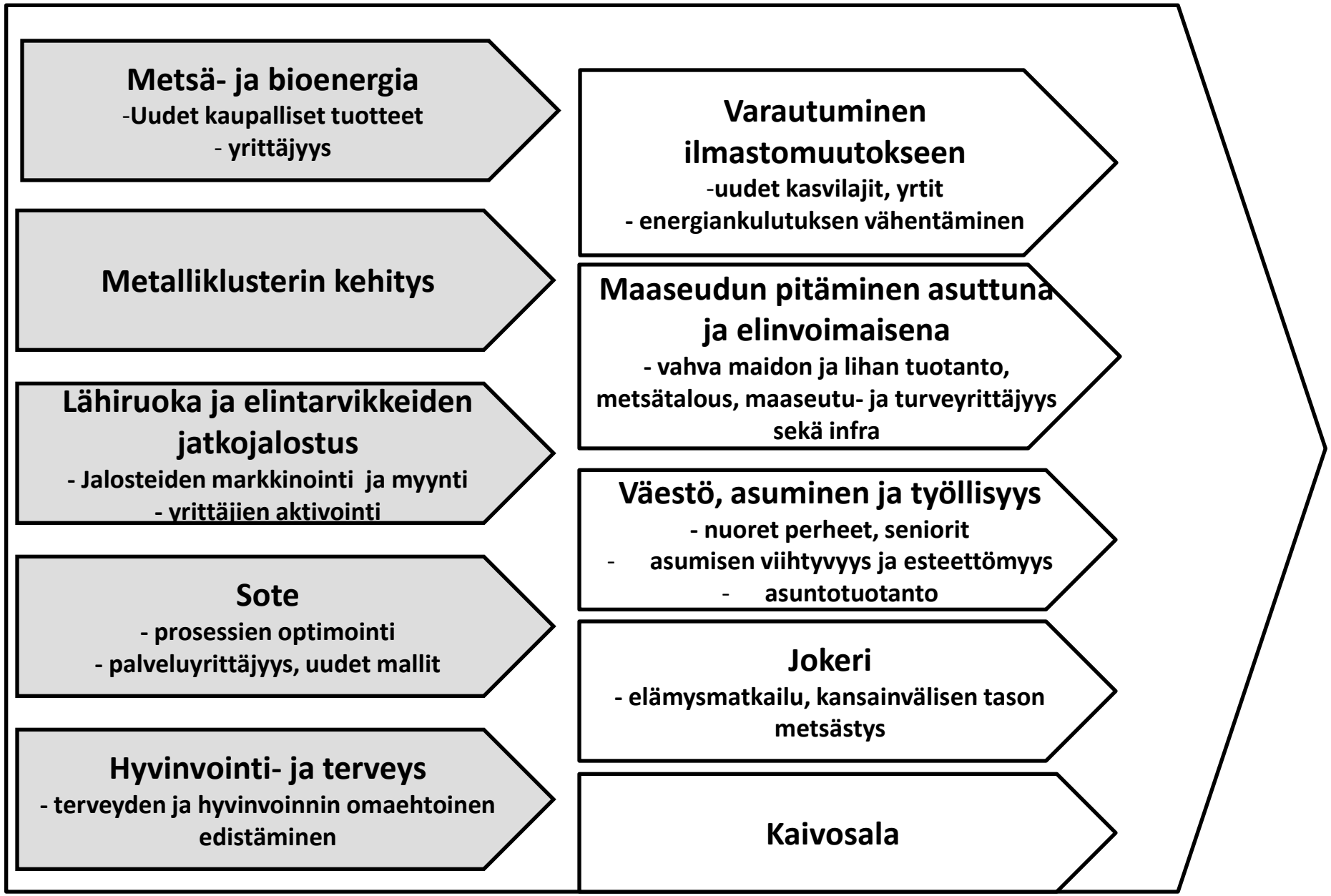
Muutosehdotuksia: Tavoitteet 2016:
Pysytään itsenäisenä, elinvoimaisena kuntana.
SOTEssa lähipalvelut säilytetään, erityisesti akuuttivuodeosaston jatkon turvaaminen on tärkeää. Niin pitkään kuin SOTE jatkaa tällaisenaan, tarvitaan äänileikkuri turvaamaan pienten kuntien vaikutusmahdollisuudet. Eläinlääkintähoito säilytetään lähellä meitä.
Lukio lisää yhteistyötä YSAO:n ja Savon eläinsairaalan kanssa sekä lisää yhteistyötä korkeakouluihin ja yliopistoihin.

Mittarit: pysyy samana

Hankkeet/toimenpiteet

Tiivistetään yhteistyötä sellaisten yritysten ja korkeakoulujen kanssa, jotka tukevat Kiuruveden elinvoimaisuutta ja elinkeinoelämää. Yhteistyö yliopistojen kanssa.
Lyyti-hanke lukiolla ja Yrityskylä peruskoulussa.
Muistetaan kaupungin strategia päätöksenteossa.

STRATEGISET KEHITYSPOLUT

STRATEGIAN TOIMEENPANO JA SEURANTA

- Strategia laaditaan valtuustokaudeksi.
- Strategia sisällytetään osaksi toimintasuunnitelmaa ja konkretisoidaan eri palvelukeskusten toiminnallisiksi tavoitteiksi

TARKISTUS

- Tarkistus kerran valtuustokaudessa = kahden vuoden välein (2015 keväällä)
- Resurssointi tarkistetaan vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä, jolloin painopisteitä voidaan tarvittaessa muuttaa.
- Hallitus kokoaa seurantatiedot, valtuusto vahvistaa

SEURANTA

- Tarkastuslautakunnan arviointi
- Toteutumisen seuranta osavuosikatsauksissa ja toimintakertomuksessa
- Käytetyt eurot

VUONNA 2017 STRATEGIAN LOPULLINEN ARVIOINTI

- missä onnistuttiin
- missä epäonnistuttiin